

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepekét követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Receben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22)	
„Hausenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-ter 9)	
Nyilvántartó cikkek	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küllendők.

Előfizetési fölhívás!

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évnegyedére.

Midőn a közelgő új évnegyed küszöbén az előfizetések megújítására kérjük föl t. olvasóinkat: talán minden dicsekvés nélkül hivatkozhatunk multunkra.

Mi a józan haladás hívei számára kívántunk független közeget teremteni, az erdélyi részeken, különös tekintettel ez ország rész sajátos viszonyaira, szükségleteire.

Komoly törekvésünk mennyire közelítette meg az előttünk álló magasztos czélt; a kiadó áldozatkészsége mennyire segítette a sikert; széles körű összeköttetéseink, elismert kezekből nyert irányczikkeink, önálló tárczáink és közgazdasági rovatunk, eredeti távirataink, sat. mennyire elégitették ki a méltányos követeléseket: mindennek megítélése a t. közönségen áll. S mi hisszük, hogy e mozgalmas időkben, midőn a közelgő választások által a haza boldogsága, nyugodt fejlődése, vagy hosszú időre való ismételt visszahanyatlása forog kockán, a biztos, következetes haladás hívei nem vonják meg támogatásukat a Deák-párt e közlényétől, mely részéről mindent megtesz, hogy továbbra is kiérdemelje az iránta eddig nyilvánult, mindig fokozódó érdeket, pártolást.

Isten és saját buzgalmunk segítse pártunkat jövőre is nehéz, de áldásos munkájában!

Kolozsvár, mártz. 23.

Szász Béla,
felelős szerkesztő.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Compromissum vagy capitulatio.

„La bandiero l'abbiamo portata immacolata finora. (Rumori a sinistra.) Si, o signori, immacolata, e mi meraviglio, che ci sieno italiani, che non sieno convinti di ciò. (Bravissimo a destra.)”

(M. A.) „A zászlót mindedig szepőtlenül hordoztuk. (Zaj balról.) Igenis, uraim, szepőtlenül, s csodálom, hogy van itt olasz, a ki ebben kételkedni tud. (Zajos helyeslés jobbról.)” — Sella pénzügyminiszernek az olasz parlament egyik ülésében mondott e szavait idézték föl emlékeztünkbe azon sajátos hírek, melyek a magyar pénzügyminiszer s az ellenzék vezér tagjai közt a parlamenti válság megszüntetése tárgyában állítólag

folyó egyezkedésekről fővárosszerte ke-rengenek, s pártunk tagjait épen oly meglepetéssel, mint indignációval töltik el.

Nem tudjuk, mennyi a való e hírekben, s meglehet, hogy keletkezésökre csakis a pusztá látszat szolgáltatott alkalmat. Egyről azonban meg lehetnek győződve e sorok olvasói, arról t. i., hogy a miket itt elmondandók vagyunk, azok a képviselőházi többség körében uralkodó hangulatnak képezik hü tolmácsolását.

Ha a folyamatban lévő törvényhozási crisis valamelyik szép napján fölkel vala vörös bársony-székéből a magyar pénzügyminiszer, s olasz collegájának fennidéztük szavaihoz hasonló nyilatkozatot tesz, meglehet, hogy szintén nem maradt volna el a „zaj” az ellenzék részéről, de sokkal bizonyosabb az, hogy szavait a többség „bravissimo”-ja, zajos helyeslése kísérte volna.

És épen oly bizonyos az is, hogy e helyeslésben teljesen osztozik az ország józan közvéleménye, mely már is több ízben nyilvánítá, hogy rokonszenves támogatással kíséri a legszentebb eszme érdekében elfoglalt állásponton való állhatatos kitartást, s elítéléssel sújtja a koholt ürügyek, kicsinyes mellékteteket álczája alatt a parlamentnek „ad absurdum” vitelére irányult merényletet.

Hasonló nyilatkozathoz aligha lenne azonban joga a magyar pénzügyminis-ternek azon esetben, ha a kerengő hírek alapossága elleni kételyeinket a tények bizonyító ereje czáfolná meg.

Mi részünkről épen nem idegenkedünk egy oly compromissumtól, mely belől marad a parlamenti rendszer keretén, mely megegyeztethető annak természetével; mi kész örömmel fogadunk a képviselőház tanácskozásainak szőnyegén forgó választási törvényjavaslathoz az ellenzék részéről beadandó minden valóban szabadelvű, s nem időfecsérlésre, hanem capacitálásra számított beszédekkel támogatott módosítványt; mi készek vagyunk elkövetni mindent, hogy meggyőzhessük a strike-oló ellenzékét, mennyire alaptalan amaz untalan ismételt stereotyp vádja, hogy a többség a választópolgárok száz-ezreit akarja megfosztani törvényes szavazatjoguktól.

Előttünk a napfénynél világosabb az, hogy parlamenti compromissumnak csakis ilyesmit nevezhetünk, s ha igen, csakis ez uton lehet véget vetni a törvényhozási válságnak.

De megtenni azt, a mi a hírek szárnyán kereng; megváltoztatni a többség által megállapított napirendet, vagy annak feltételeit; visszavonni törvényjavaslatot, melyet a többség már elfogadott: ez — hogy a francia mondással éljünk — több, mint bűn, ez hiba, még pedig végzetes hiba volna; itt már megszűnnék a parlamenti compromissum, s beállna a parlamenti többség capitulatioja a kisebbség előtt...

A kormány vagy kormánytag, ki ilyesmit megkísérle, valóban nem érdemelné meg, hogy az elnök holmi „gyávasági” vádért Majorost rendre utasítsa!

Kormánypárt.

(Y-r) Ellenzéki helybeli lapársunk ottomanja kitalálta, hogy lehet semmivé tenni a jobboldalt.

Már kétszer bocsátotta szélnek sárkányát, melyre ez van írva: a jobboldal, a kormány-

párt röstelve nevét, a Deák-párt elnevezés megé buvik!

Papírsarkány biz'a, mint akármelyik másik; a mit szeles időben gyerekek szoktak felbocsátni. Senki se fél tőle. Csak egy csippen-tés az ollóval a czárnára, s porba pottyán az egész.

Ugy látszik odaát még nincsenek tisztában a parlamentar kormány természetével, különben nem vesztegetnék a nyomdai festéket ily semmitmondó dolgok ismétlésére.

Hiszen az természetes, hogy mi — ez idők szerint a jobboldal, a Deák-párt, a többség — vagyunk a kormánypárt.

A parlamentar kormányrendszer természete hozza magával, hogy a kormány férfiai a többségben lévő párt kebeléből kelnek ki, s a többség mindaddig, míg annak elvei szerint kormányoznak, támogatja őket.

Majd ha eljön a kor, midőn a baloldal lesz többségben, akkor igen természetesen azon párt notabilitásai fognak a korona által a minis-teri tárczával megbízatni, akkor a baloldal lesz a kormánypárt és mi leszünk ellenzék.

Csak hogy ebből aligha lesz valami a mi életünkben!

A mostani ellenzék körülbelől eljátszotta hitelét a komoly emberek előtt azon szánandó szerep által, melyet a magyar parlamentben mostanában játszik, s a collega papírsarkányai aligha fognak álmátlan éjszakákat okozni a mostani kormánypártnak.

Eh bien! eregessétek, urak, papírsarkányaitokat, mosolyogva nézzük ezt a gyermekjátékot.

Gamauf Vilmos tanár véleménye a Kolozsvártt felállítandó tűzoltó-egylet iránt.

II.

(Folytatás.)

A tűzvédrőség felállítására befektetési tehát egyszer mindenkor, és évenként visszatérő vagyis fenntartó költséget igényel, mily nagyságban, mutatja a következő

Költségvetés:

1.) Befektetési költség.

a.) Gép és eszköz felszerelés szállítással együtt (részeletezése a IV. p. alatt) 3200 f. —

b.) Személyes felszerelés:

1 parancsnok: sisak 9 frt.
balta övvel 15 frt., mentőkötel 3 frt., mentőszeg 1 f. 50 kr., jelző si 4 frt., nyakbőr szivacs 3 f., lámpás 3 frt. 50 kr.

Összesen 39 f. —

1 őrparancsnok: sisak 5 frt., balta övvel 15 frt., mentőkötel 3 frt., mentőszeg 1 f. 50 kr., jelző sip 2 frt., nyakbőr szivacs 3 frt. lámpás 3 frt 50 kr

Összesen 33 f. —

1 első csővezető hasonló felszereléssel szintén 33 f. —

1 köztűzvédő: sisak 5 frt., balta övvel 15 frt., mentőkötel 3 frt., jelzősip 50 kr., nyakbőr 1 f 50 kr

Összesen 25 frt.

A létszám szerint számítva (a toronyörökkel együtt) 8 köztűzvédő, tehát 25 frt × 8-al

200 f. —

c.) Butorfelszerelés (kocsissal együtt)

11 ágy puha fából a 6 f. 40 kr 70 f. 40 kr

11 szék az 1 f 20 kr. 13 f. 20 kr

11 fali szekrény a 4 f. 44 f. —

3 asztal a 6 frt. 18 f. —

11 ágynemű a 14 frt. 154 f. —

d.) négy darab ló és megfelelő szerszám beszerzése, darabonként a 180 frt. 720 f. —

Befektetési összeg 4524 f. 60 k.

2.) Fenntartási költség:

a.) Fizetések:

Parancsnok havonként 100 f. ebből megtérülvén havonként 50 f. marad

600 f. —

egy őrp.-nok havonként 40 f. 480 f. —

egy első csővezető 35 f. 420 f. —

nyolcz köztűzvédő (a toronyörökkel együtt) a havonként 20 f. 2880 f. —

egy kocsis fizetése havonként 25 frt. 300 f. —

b.) Ruházatok:

Összesen 10 tűzvédőnek téli zubbony s nadrág a 16 f. 50 kr., nyári 9 frt., sipka 1 frt., csizmára átalány 12 f. = 38 f. 50 kr.

Összesen 385 f. —

Egy kocsisnak ruha átalányra 15 f. —

c.) A négy ló tartására:

400 véka zab a 80 kr. 320 f. —

175 m. széna a 1 f. 70 kr. 297 f. 50 k.

takarmány és alomszalmára 45 f. —

d.) A tűzvédrőség helyiségének és a négy lovas istállónak bére, ezeknek és a toronyszoba világítása, fűtése évenként mintegy 400 f. —

e.) A felszerelés és butorzat költségének törlesztésére évenként 10% 380 f. —

f.) A ló és szerszám költségének törlesztésére évenként 20% 144 f. —

Fenntartási összeg 6666 f. 50 k.

Kerül tehát a tűzvédrőség felállítására (eltekintve a toronyszoba s netán a táviradai jelzéstől) négyezeröttszázhuszonnégy forint 60 krba, annak évi fenntartása pedig hatezerhat-százhatvanhat forint 50 krba! Vizsgáljuk most, lehet-e ezen összeget — mert természetesen csak a fenntartási költségről lehet szó — apasztani?

A tűzvédőrök által bakter vagy lámpagyújtó szolgáltatásokat teljesíttetni tanácsosnak sohasem tartottam és a pesti tekintélyekkel folytatott eszmecsere után jelenleg még annál inkább sem tartom. Tévedés azt hinni, hogy tűzvédőnek akárki is eléggé jó — e fontos állásra legalkalmasabb a rendhez szokott, katonaviselt egyén, ki irni, olvasni jól tudván, bír a nyelvtan azon fokával, melyen szép de terhes hivatását felfogni képes. Erős, bátor férfura van itt szükség, ki adandó alkalommal saját magán is segíteni képes — azért van tiszteses fizetés a tűzvédőrök részére felszámítva. Ezen megfelelő zold mellett elegenden fognak jelentkezni, hogy válogatott emberekkel tölthessük ki a létszámot és igénytelen nézetem szerint épen az volna a legnagyobb pazarlás, ha csekélyebb díjért szedett védett néppel tölténék be a helyeket, — csöcselékkel, mely talán legelső veszélyes alkalommal keréket old!

Ha a ns város a fenntartási összeget némileg apasztani óhajtja, alkalmazza az irástudó tűzoltókat szabad idejükben másolásra, t. i. kevésbbé sürgős iratok leírására. A nyolcz tűzvédő középzsámítással négy díjnoszt kimélhetne meg, tehát évenként legalább 1000 forintot, a szorgalmasabb és ügyesebb másolókat pár forint jutalommal külön is lehetne ösztönözni. Ez eljárás a költséget apasztja, a nélkül, hogy rangján alóli foglalkozást igényelne a tűzvédőrtől.

Miután minden tűzvédő a mászás és csővezetésre lesz begyakorolva, a bizottságban hangoztatott tervvel ellenkezőleg én viszont azt ajánlanám, hogy az éjjeli őrk és lámpagyújtogatók — a mennyiben ezek a ns. város szolgálatában állanak — alkalmaztassanak mint kötelezett egyének tűzesetek előfordulásaival a szivatyzásra, mi által ugyszólván ingyen a teckendőkhez is lehet elegendő legénységet teremteni!

A tűzvédrőség felállításának lehetőségét mindenestre beható tanulmányok tárgyává teendő a tekintetes városi képviselőt önkényes tűzoltóegylet felállítására is! Kolozsvár lakói példás áldozatkészsége meg fogja ugyan teremni a várt gyümölcsöt, de a ns. város is erélyesen kell hogy támogassa a nemes czélt. A tekintetes városi képviselőt tapintata el fogja látni a helyes utat, mely sikerre vezet és e tekintetben legkevésbé sem nyomhat a lábba, oly igénytelen nézet, mint az enyém!

(Folyt. köv.)

Az „Internationale.”

— Egy lap a jelenkor történelméből. — Molnár Antaltól.

IV.

Tagjainak száma s pénzereje tekintetében az „Internationale” mindeddig nem sok eredményt mutathatott fel. Anglia nem részé-síté tömeges részvétben, a fiókegyletek eladó-

sodtak; Páris állott köztük első helyen, de a tagok száma itt sem ment fel hatszázra. A munkások nem voltak képesek sokáig adózni filléreikkel azért, hogy várják egy jobb kor megszületését. Több pártolóra volt szükségük, s hogy ezeket megnyerhessék, valamelyik nagy párthoz kelle csatlakozniok, a kor gyakorlati politikájához kellett visszatérniök. Szomoru szükségesség volt ez Tolain-nek, a tanulmányok emberének szemében, de a tényeket ő sem volt képes megváltoztatni.

E tények, e szükségesség nyomása alatt ült össze a lausanne-i congressus. Nehány angol, francia, német, olasz és sweizi delegált — részben kézművesek, tulnyomólag azonban theoreticus képzelgők — gyűlt össze Lausanne-ban, a casino egyik termében. Mihelyt kiűnt, hogy az ifjú egyesületet csak a politikával foglalkozás tarthatja életben, a tagok közt is pártok alakultak; az angolok hallgatólagon viselték magokat; a sweiziak, belgák és oroszok communisticusabb iránynak hódoltak s nagyobb mérvben voltak politikusok, mint a francziák; Tolain nem rendelkezett többé a szavazatok többségével, s így a congressus is communisticus s politikai színezetet nyert. Elfogadott határozatait a következők: a.) az „Internationale“ minden országbeli tagjai komolyan felhivatnak, minden befolyásukkal oda törekedni, hogy az ipar-egyesületek pénzüket egyesületi gyárak és műhelyek alapítására fordítsák; b.) a congressus nem tagadja ugyan, hogy kötelesség a kölcsönös segély a munkabér emelésére irányult minden kísérletnél, de magasabb célzának tekinti a munkabérek teljes eltörölését; c.) a congressus azt tartja, hogy a birákat általános népszavazás útján kell választani; d.) a munkás osztály társadalmi felszabadítása nem választható el politikai felszabadításától, s hogy a politikai szabadság előállítása képezi tulajdonképen a teendőik elsaját. Végül azt is kifejezte a congressus, hogy egy általános világnyelv behozatala igen előnyös volna a munkásoknak névé.

A congressus néhány tagja még tovább akart menni. Cäsar de Paëpe, belga delegált indítványozá, hogy elvileg mondassék ki, miszerint a föld valamennyi államban mindenkinek közös tulajdona, s hogy az örökösödési jog bizonyos körülmények közt s rokonsági fokoknál töröltesék el. Ez volt a magán tulajdon első megtámadása, s Tolain kijelenté, hogy utolsó csepp vérgig küzdeni fog ellene. Az angolok, németek, sweiziak és belgák általában nem voltak e communisticus tanok elleneségei; az olaszok s francziák azonban a magán tulajdonjog fenntartása mellett szólaltak fel, s kimutatták, hogy a belga indítvány elfogadása a meztelen communismushoz vezetne. Annyit nagy nehezen ki tudtak vinni, hogy az indítvány fölötti szavazás egy évvel elhalasztassék.

Ugyanezen idő körül egy másik egyesület is foglalkozott Genfben az örök béke s emberszeretet ábrándjaival. Ezen egyesület alapítója egy francia menekült, a tudós Barni volt; tagjai közül meg kell említenünk a szerencsétlen Chandeý Gusztávot (kit a commune később legyilkolt), Rollandy sweizi vésnököt, Bakunin orosz communistát, Herzen és Marx barátját. Bakunin fiatal korában egy összeesküvésbe levén elegyvedve, a sibériai bányákba deportáltatott, s onnan — maig sem tudni, minő titokszerű módon — Genfbe menekült. E férfiu lón a szabadság-egyesület főpapa. Ő és tanítványai azonban, a helyett, hogy a békével és szabadsággal foglalkoztak volna, a pápa, az orosz czár és a spanyol királyné ellen kiáltottak, s határozatokat fogadtak el, melyek-

ben a tagok fölszólíttatnak a zsarnokok elleni küzdelemre, míg azokat teljesen kiirthatják. A genfi tagok, — élükön vezérükkel, Fazy-val — e miatt nehezettel fordultak el tőlük, midőn a lausanne-i congressusra küldötték jelentek meg azon hírrel, hogy az „Internationale“ elismeri a szabadság-egyesületet. E hír vételére Chandeý indítványba hozta, hogy egy ünnepélyes egyezmény kössék, mely a munkás- és közeposztályokat egymással örökre kibékítsék, támogatván a munkások a középosztályokat elvesztett politikai befolyásuk visszanyerésében, s viszont ezek a munkásokat a gazdasági fejlődés akadályainak elhárításában. Ujjongás követé szavait. Kézművesek s ügyvédek átöltözték egymást, s az indítványt ezen felkiáltással: „éljen az egyetemes köztársaság!“ elfogadtatták. E békeszerződést azonban egészen elvetették a párisi forradalmi clubb-ok, s Chandeý azon törekvése, hogy az alsó- s középosztályok közös célból egyesüljenek, a commune híveinél később elég ok volt arra, hogy a nemeskeblű indítványozót balálra vigye.

Visszatérvén Párisba, úgy találta Tolain, hogy a politikusokkal való összeköttetés be-elegyíti őt és barátait minden napirenden levő kérdésre. Meg kellett jelenniök Manin Dániel, a velencei hős temetési ünnepélyén; részt kellett venniök a római expeditio elleni tiltakozásokban s a párisi követekkel folytatott értekezleteken. Mindezek elvégre a kormányt is cselekvésre kényszerítették. Egy éjjel rendőrök jelentek meg a Rue des Gravilliers-ben, lefoglalták az egyesület könyveit s papírjait, s fogságba ejtették Tolaint, tíz társával együtt. A kormány azonban nem declarálta őket — bizonyítékai hiányozván — összeesküvőknek, sem pedig — mert nyilvánosak voltak őrleik — titkos társaság tagjainak. Perbe fogattak tehát, mint törvényesen meg nem engedett társaság tagjai, s bár — hihetőleg császári intés folytán — igen barátságosan bántak velök, a törvényszék feloszlata az internationalis munkás-egyesület párisi fiókját, s a vádlottak mindegyikét 100 franc bírságra ítélte.*) A nemzetközi munkás-egyesület ezóta Franciaországban törvényzerint tiltva volt.

És most kezdetüket vették a fennálló kormányrendszer megbuktatására irányult titkos erőfeszések. A munkások megkísérlek tovább is fenntartani egyesületüket, de hasztalan. Fel kellett tehát hagyni egész szervezetükkel, s titkos vezetés alatt álló rejtélyes szövetségben egyesülniök. Az új szövetség — a foederalisok — a párisi iparos-egyletek delegáltjaiból állott, pénzt gyűjtött össze, támogatá a striko-okat, s minden felmerülő vizsály alkalmával a munkások érdekeit védelme alá vette. Az ily szövetségek, ha nem lehete azokat a császári rendszer támaszaivá tenni, sokkal jelentékenyebbek voltak, hogysem azokat nyugodtan megtűrni lehetett volna. A foederalisok más név alatt maga az „Internationale“ voltak, mely épen ez idő alatt készült Brüsszelben újabb congressust tartani. A napoleoni kormány e congressusra vetette ki hálóját, ide küldte revolutionarius köpenybe burkolt bérenczeit. Fel levén oszlaltva a párisi fiók, onnan egy delegált sem jelenhetett meg Brüsszelben. Tolain tartott attól, hogy ha ők távol maradnak, s a londoniak ismét hallgatni fognak, a communismus hívei fognak a congressuson uralkodni. Hogy ennek elejét vegye, a meghívások oly módosítását eszközöl, ki, hogy mindenki megjelenhessék ott, a ki tagja valamely ipar-egyesület- vagy socialis clubbnak. Ellenkezés-

*) Azok közül, kik az „Internationale“ ezen üldözése alkalmával bebörtönöztek, megemlítjük a később szomoru hírre vergődött Cluseret-et, ki magát tábornoknak szokta nevezettni.

egyikünk vett két három főt különböző helyzetben, szemben, oldalt sat. s igéző fejek voltak biz azok. Élénk hosszudad arcza vala, körözve setét hajfürtök gazdag tömegeivel, bar-na szemekkel, hosszú szemszőrökkel, jó fogakkal és sajátos félig merész, félig ártatlan; de csak azért ártatlan kifejezéssel, mert fiatal volt, minő azé az oroszlán kölyöké, a mely még soha sem nyalt vért, vagy a serdülő macskáé mielőtt nem szokta meg tetszint lopogatni. „Szavamat adom reá,“ mondá Cirobois, a szokottnál nagyobb megfontolással, „hogy ma nem uto ljára látjuk ez arczot. Fel fog ez még valamikor merülni s tenni fog valamit.“ E jóslat után Braungesichttel, mint rendszerint, karon fogva lépdelt előttünk a templom felé.

Egek, minő néptömeg! Az istentisztelet már folyamatban volt s mi befurakoztunk a mint tudtunk, nem remélve de nem is kapva ülőhelyet. Az énekkar, tizenkét kis kölyök skarlát-piros köntösben csipke felső ingben, a maga helyén állott és énekelt egy nagy gordon és egy bombardon kíséretében s kristály tisztahangon zengett a karzat vén gerendázata alatt. Az oltár rácsozata közelében disz-üléseken Parbouilland a maire arany rojtos háromszin övével, és a tanácsosai vasárnap legjobb öltözeikben, nem véve ki az ellenzéket is, a

ben volt ugyan ez régiebb politikájával, de kénytelen volt engedni vagy a communismusnak-vagy ezen clubbok ismeretlen tagjainak, s ő a két rossz közül a kisebbet választá.

(Folyt. követk.)

A kolozsvári kir. törvényszéknél

1872 martius 30-án tartandó nyilvános ülésben következő peresomók adatainak elő:

1. Balázs Annának — Deák Gyula elleni végrehajtás alóli kiszakítása iránt. —

Előadó: t. bíró Pintye József

2.) Roska Nyikulának Forgácskut közönsége elleni tulajdonjog elismerése iránt. —

3.) Roth Józsefnek Musákovsky Péter elleni végrendelet megsemmisítése és osztályrész kiadása iránt.

4.) Gál Jánosnak Veres Lászlóné elleni 438 frt. 83 kr. tőke s járuléka iránt. —

5.) Heymann Emanuelnek Löbli Mózses elleni 1000 frt. tőke s járuléka iránt.

6.) Nagy Istvánnak Turgyán Ferenczné elleni 400 frt. 62 1/2 kr. vételár megtérítése iránt.

7.) Szentiványi Ferencnek Szabó István ellen 25 frt. váltó tőke s járuléka iránt.

8.) Medgyaszai Erzsébetnek Formán Antal és Diószegi János elleni igény pere.

9. Sipos Simianak Márkus Anna elleni vagyon közösség megszüntetése iránt.

10.) Szabó Lajosnének Francz Josef Kirsch és Szabó Lajos elleni igénypere.

11.) Riemann Lajosnének és Szamosi Józsefnének G. A. Staehel mint végrehajtást vezető cég és Szamosi és Riemann mint végrehajtást szenvedettek elleni igénypere.

Előadó: t. bíró Pap Leontin.

12.) Nyiresi Agrisán Kosztánnak Bartha Sigmond elleni egy urb. örökség visszaadása iránt.

13.) Zsuki Sintgená Juonnak Bakó Károly elleni egy urb. örökség visszaadása iránt.

14.) Kendeffy Farkasné Veer Rozáliának Boosi Konrád Gavrilla elleni egy pusztatelek visszaadása iránti urb. ügye.

15.) A Goll és társaiból alakult Amsterdami bankár egyesületnek Simény Györgyné br. Rauber Rozália és társa elleni 6000 p. p. frt. kötvénybeli összeg és járuléka megfizetése iránt.

16.) Kosztea Gavrillának Bosán György és neje Elena Rusiu ellene egy ház és félkerthezi tulajdonjog iránt.

17.) Pongrátz Józsefnek Schweiger Zsigmond elleni 18 fr. 80 kr. váltó tőke s járuléka iránt.

18.) Bartha Lajosnak Nagy Benő elleni 25 frt. 95 kr. váltó tőke s járuléka iránt.

Előadó t. bíró: Ránta László.

KÜLFÖLD

Kolozsvárt, márcz. 28.

(S.) A porta és Szerbia között mindig maradnak fenn pontok, melyeken ha érintkeznek egymással, szükségképen némi surlódásra vezet az. Most is újra összeütközésről beszélnek már, persze csak diplomatai összeütközésről, mely kitörő félben volna a porta és Belgia között. A dologról az augsburgi „All. Ztg.“ ot következőleg értesítik Konstantinápolyból: „A szerb kormányzat a portához egy jegyzéket intézett, melyben teljes határozottsággal két követelés teljesítését kívánja. Elsőben Kis-Zvornik és Saker nevű erősített helyek át-

mely ámbár elvből ellenezte az egész eljárást, mindazáltal ki nem maradt az istentiszteletről, hogy képesítse magát a hat óra harmincz perczkor tartandó ebédre. A tanácsosal szemben szintanynyi előkelő hivatalnok, — békebirák, rendőrbiztosok s több effélék — a menyinyit e székbe be lehetne tömni. A legkitünőbb helyen e két ülés-sor között épen a templom hajója közepén három szék egymás mellett, jobbról a mostani rózsahölgy, balról pedig a multévi rózsahölgy számára, mintha az ő példájának ellenállhatlan vonzereje emelte volna utódját jelenlegi tisztességébe, a közbelső pedig az ünnep védaszszonyáé, a ki ez évben épen a prefect neje talált lenni, egy fényes delnő jonquille köntösben, ennek volt tiszte feltenni a rózsahölgy szűz halántékára a rózsaszin koszorút, s neki néhány kellemes semmiséget sugni.

A hajó hosszában levő ürt hetvenhat tűzoltó töltötte be ércz sisakkal kék frakban, vörös hajókával és tetszés szerinti pantalonokban, ezek épen a hires Pompier de Champterre voltak, a dalban megénekelve mint a kik eloltják a tüzet a házakban és lángot gyujtanak a nők szívében. Élükön tündöklött jeles százasok, a magán életben sütő mester, kinek arany vállrojtjai oly vadul meredtek szét két füle mellett, hogy azt képzelé az ember,

adását követeli, melyek az 1833-ki hattiserif által megállapított határon Szerbia területén fekszenek. Midőn 1867-ben a szerbországi erősségek a török helyőrségek által kiűrtettek, az elhalt Ali pasa a nevezett két hely kiűrtetését is megígérte; de ez még mindez ideig nem történt meg. A második követelés a szerb pályának a rumén pályához való csatlakozási pontját illeti. A bécsi vasuti értekezlet alkal-mával ugyanis megígérte a porta, hogy Szerbia részére pontot ad Alexinacz, vagy Jankova Klissuránál, mire a szerb kormány létrehozta Kirsch báróval az előleges egyezkedést. Később azonban a császári kormány olyformán viselte magát, mintha nem akarná teljesíteni ígérteit. Most tehát Szerbia követeli ezen csatlakozási pontot, s nem akarja engedni, hogy annak el-ejtése által legfontosabb érdekei csorbulást szenvedjenek. Mint mondják, a nagyvezér egyelőre csupán szóval, igen udvariasan, de kitérőleg felelt mindkét pontra.“

Az Angol alsóházban a mult héten heves és érdekes jelenet fordult elő. Nem kevesebb, mint Anglia kormányformája jött kérdésbe. A republicanismus hatalmasan terjedő iránylata, mely a monarchismus példányszerű országában is mind több tért hódít, a királynő civillistája feletti vitával be lön vezetve az angol parlamentbe is. A vita annyira érdekes, annyira jellemzi az angol parlamentarismust és parlamentet, hogy ha terünk engedné, egészen közölnök. Így azonban csak annak vázlatos ismertetésére szorítkozunk. A civillista megvitatása előtt Bury lord föllolvastván azon hűségsküti, melyet a ház minden tagjának tennie kell, ezzel Dilke-nak azon nyilatkozatát állítá szembe, melyet az utóbbi Newcastleban tett, hogy t. i. ő a köztársaság híve. Azon kérdést veté föl tehát a lord, hogy mivel a hűségskü és az a nyilatkozat össze nem egyeztethető, nem volna-e hajlandó Dilke visszavonni ama nyilatkozatát. Midőn Dilke erre fölemelkedett, a nagy többség zúgással fogadta. Kinyilatkoztatta, hogy Bury lord kívánságának nem tehet eleget, s kimutatta, hogy a parlamentnek joga van a civillista hova fordítása iránt számadást kérni. Szabatos fölvilágosítást kért a korona kiadásai felől s igyekezett számos homályos pontot s a kiadásokban észlelhető szabálytalanságot bizonyítani be a királynő trónralépte óta. Névszerint sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy a királynő nem fizet jövedelmi adót, valamint a hercegnők kiházásitási módzata fölött is. A korona árnyékában őriási összegek pazaroltatnak el — mondá. Midőn beszédét bevégezé, hangos kiáltások követelték a szavazást; de Gladstone fölemelkedett, hogy Dilke beszédére válaszoljon. Azon bizottság — mondá, — mely a királynő uralkodása óta hivataloskodik, a kellő nyomozásokat mindig megtette, s a civillista most sokkal alacsonyabb mint az előbbi két uralkodó alatt. Newcastlei sajnálatos beszédében Dilke oly messzire ment, hogy a kormányforma megváltoztatását követelte, mely megváltoztatást az angolok roppant többsége visszautasítja. Ezután hangos tetszés közt szemére veti a minisiterelnök Dilkenak, hogy kötelességét, mint parlamenti tag, megsértette. Midőn ezt követelőleg Herbert készült szólani, roppant zaj keletkezett a házban; szavazást sürgettek. A szónok nem állott el, s személyes megtámadásokat intézett a királynő ellen; de szavait tulkiáltották. A ház elnöke Herbert javára közbeszólt. Midőn azonban beszédét folytatni akarta, a parlamenti tagok nagyobb része eltávozott a tereméből. Szónok tovább akart beszélni; de a tagok megszámlálására tett indítvány által beszédében félbeszakasztott. Háromszor számították meg a jelenlevőket s mindenkor többen voltak jelen a

el akarnak röpiülni fejével, a mely egyébiránt kisdéd és nagyon szelid vala.

A tisztelendő ur leggazdagabb stolájában, a káplán urak arany és bíbor chasublaikban, és az énekvezér ur ezüst rámaju szemüvegivel szolgált kiegészítőjéül e fényes képek, melyet nem helytelenül zárt be a segers-tyés, kinek lángoló kereszt öve, aczél alabárdja, rózsaszin selyem harisnyái és tornyodó háromszögű kalapja, jelképezni látszott azon szertartás felavult alakzatán, melyet jelenlétével megtisztelte.

De elavult vagy nem avult, a szertartás nem volt életnélküli, gondoljanak önök a mit tetszik, de mikor az ünnepély koszoruzási mo-zzanatára kerül a sor, a látvány igazán szép, csaknem azt mondom megható volt. A mise el vala végezve. Az imák elmondva. A tisztelendő ur hatalmas taglejtések és meglehetősen érzélgéssel elmondta az erény dicséretéről három részre osztott prédikációját. Mindenki leült, fészkelődött s azután viszont felállott, az orgonista ad libitum játszott halkan. Ez után csend lön. Hat pizinke kis lány egészen fehérben jött ki a szűz kápolnájából s komolyan tipegett elé három párnát hozva magok között.

(Folyt. köv.)

A 'KELET' TÁRCZÁJA.

Emlékezés Versaillesre

(Angolból.)

II.

(Folytatás.)

Az elősorolt részletek, meg kell jegyeznem, csak később jutottak tudomásomra, de nagyobb világosság okáért, itt soroltam fel. Mikor Florian t, én s a társaság megérkeztünk Champterrébe, a rózsahölgyről nem tudtunk többet, mint a mennyit történetesen hallottunk az uton; azért egyikünk sem bánta, mikor egy sereg falusi gyermek a nap hősnéje fényképével kínálgatott darabját 20 souért. Mielőtt elfeledném, meg kell említenem, hogy ez is a Grainereau üzlete volt.

A derék fizző alkura lépett egy fényképésszel, hogy neki legyen kizárólagos joga Lallouette Felicia fényképeit rózsahölgyi öltözetében árulni, s ez alkuval bezsebelt háromszáz frankot. E szerint a falusi kölyök visítóhangon ordították, mint csak torkokon kifért: „Vegyétek a Mam'selle Felicia fejét!“ s mi mind-

határozathozatalra szükséges negyven tag-nál. Ekkor egy képviselő az elnököt arra tette figyelmessé, hogy a karzatokon idegenek vannak jelen. A karzatokat kiürítették s a hírlap-tudósítókat is kiutasították. Egy óra mulva ismét bebocsáttattak. Ez idő alatt Herbert beszélt. Erre rövid vita után Dilke indítványa 276 szóval kettő ellenében elvetetett.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, márt. 28. 10 ó. — p. 30 d. e.
Erkezett: 28. 11 óra 15 perc d. e. —

A képviselőház tegnap a nappali ülésben a választási javaslatot; az esteli ülésben Tisza Kálmán indítványát, a vasárnapi ülések ügyében, tárgyalta. Ez inpracticus indítvány rövid vita után 144 szavazattal 113 ellen elvetetett. A pesti lapok általunk is említett híre, hogy a horvát kormány a nemzeti párt vezéreit, a szeptemberi program kibocsátása miatt, felségárulási perbe fogatná: teljesen alap-talan.

Horvátországban igen élénken foly-nak a választási mozgalmak. A kor-mány tagjai és az unionisták vezérei Pestre jönnek ez ügyben értekezni.

Csehországban szintén óriási iz-gatottság uralg a választások miatt. A feudálisok Budára küldöttséget akar-nak indítani a királyhoz panaszszal a cseh helytartó ellen.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márc. 28-án

— A királyné f. hó 26-án este 7 óra 30 perczkor érkezett a budai vaspályán a ma-gyar fővárosba. A palota- és udvari hölgyek, a miniszterek, a képviselőház elnöke s képviselők, a két főpolgármester, a főkapitányok s a test-vér városok küldöttségei jelen voltak az udvari váróteremben. Pont 7 órakor pedig ő felsége, a koronaherceg és Gizella királykisasszony ér-keztek a terembe s harsány éljenzéssel fogad-tattak a fényes uri társaság által. Midőn a vonat berobogott, a várakozók mind kimentek a perronba, a király, a koronaherceg s Gizella király kisasszony és Klotild főhercegnő az udvari waggonba léptek, a királynét üdvöz-legendők. A kilépő királyné harsány éljennel fogadtatott s először József főherceget szólí-totta meg, azután Lónyay grófot, majd Ká-rolly Istvánt, Tisza minis-ter stb. Somsich Pál-hoz fordulva ezeket mondta: „Kellemetlen dol-gai vannak most a képviselőházban.“ Somsich így felelt: „Nehéz kötelességemet teljesítenem kell.“ A szalonban huzamosabban beszélt a Királyné Eötvös József özvegyével. A polgár-mester tolmácsolta a lakosság örömét, hogy a Királyné ismét körükbe jött. Dr. Bokayhoz ezt mondta: „A kis Valéria jól gyarapodik, egészében van, s reméljük a jövő télre nem lesz szükség más éghajlat alá menekülni.“ Ezután kocsi-sra szállván, a várba hajtottak. A pályafőn összegyűlt nagy néptömeg harsány él-jenzéssel üdvözölte a királynét.

— Meranból a magyar fővárosba utazó királyné N.-Kanizsán e hó 26-án ajlakosság ál-tal ünnepélyesen fogadtatott.

— A trónörökös és Gizella főhercegnő e hó 26-án délen az akadémia termeiben tartottak szemlélt, megtekintve többi közt Ligeti tájfestményeit is. Körülbelül egy óráig időz-tettek ott, s beírták nevüket a vendéglönyvbé.

— A kir. igazságügyminis-ter a fo-garasi e. f. kir. törvényszék területén bírósági végrehajtókká és pedig a törvényszék mellé: Hersényi Imre volt egyesbírósági irnokot; a fogarasi járásbíróság mellé: Borosnyai György fogarasvidéki volt szolgabíró; a sárkányi já-rásbíróság mellé: Boér István fogarasvidéki volt szolgabíró; a zernesti járásbíróság mellé: Popu Miklós volt egyesbírósági irnokot ne-vezte ki.

— A képviselőház osztályai e hó 25-én tartott üléseikben a Ludovica-Akadémia fel-állításáról és a Portugalliával kötendő kereske-delmi szerződést tárgyalták. Az osztályok mind-kettőt változatlanul elfogadták, kivéve a 9-ke-t, mely a Ludovica-Akadémiáról szóló törvényja-vaslatban több módosítást tett. Nevezetesen szabatosan körvonaloza a tanítás módosait és a címre nézve általánosabb elnevezést fo-gadott el: „Katonai tisztia akadémia“ az az hogy ne csupán honvédtisztek, hanem a közös hadcsapatok tisztjei is nyerjenek abban kiké-peztetést.

— Geologiai kirándulásra mentek ma, mint halljuk, Herbieh Ferencz, Parádi Kálmán, Schuster Károly és Benedek Áron a reggeli vonattal a Nádas völgyére. A tőzeg, kőszén és érdekes kővületek e gazdag területe bőv vizsgálati tételül szolgálhat bizonyára.

— A Magyar Pol. megint közöl néhány Lázár-ádrát M.-Vásárhelyről. Egyik így hang-zik: Midőn Lázár Ádám a csizmadia segedel-mével „balközépi“ lett, Tisza Kálmán kezdte

rüstelni ezt a szaporodást. Azonban Lázár megér-kezett a Sándor utcába. Belépett a képviselő-ház ruhátrába, köpenyét beakasztotta a bal-középi ruhái közé, aztán vitette magát Tisza K. elébe. A korridoron találkoztak, a bemu-tatás megtörtént. Tisza feszesen meghajtá ma-gát, elfordult s elég hallhatólag megjegyzé, hogy „az ilyen acquisitiónak nem nagyon örül...“ Lázár pedig visszament a ruhátrába, köpenyét leakasztotta s vitte tovább a szél-biali közé... Most aztán Tisza Kálmán közlegény abban a seregben, a melyben Lázár Ádám kolompós... Ez is jó nekik!

(x.) A városi képviselő tegnap tartott gyűlésében a famosus szesz kérdés, a pol-gárságnak bizonyára nagy öröme, végre meg-oldatott. A jogügyi bizottság javaslata nyomán azon tanácsi határozat, mely az eredeti szerződésnek egyik pontját, a haszonbérő javára, úgy értelmezte, hogy az öt vedernyi, vagy azon fölül szesz vásárlók nem adhatnak abból nap-számosaiknak künn a mezőn, hatályon kívül helyeztetett s a tanács eljárása rosszaltatván, oda utasított, hogy a városi képviselőt bu-zájába ezentul ne vágja bele a sarlóját. A járda kövezés ügyében Herbieh Ferencz és Brassai Sámuel urak, mint szakértő geolo-gusok, felkértni határoztattak, hogy a mintá-kul bemutatott granit kőveket vizsgálják meg s az illető szakosztályal együtt adjanak véle-ményt az iránt, hogy a tett ajánlatok közül melyik fogadtassék el s a kövezet hány köb-hüvelyknyi teriméjű kővekből rakassék; a ta-nács pedig oda utasított, hogy addig is gon-doskodjék a mostani kövezet lehető kiigazítá-sáról. A kolozsvári kir. törvényszék elnöksé-gének felhívása nyomán a sajtóbírószági esküd-tek lajstromának egybeállítására elrendeltetett s végre a szervezés alkalmával kimaradt tör-vényszéki tisztviselők fizetése a városi szer-vezés megtörténteig utalványoztatott,

— A kolozsvári árvaházra történt ada-kozások felől lapunkban megjelent első közle-ményben a 100 frtos alapítók nevei közül té-vedésből kimaradt a gr. Bethlen Gézáné és a b. Huszár Miklósa. Utólagosan helyreigazítjuk e hibát, megjegyezvén azonban, hogy az ado-mányok összegének száma, ennek dacára is, helyesen volt szedve.

— Nagy Mihály volt törvényszéki hiva-talnok, a napokban szép eredménnyel tette le M.-Vásárhelyt az ügyvédi vizsgát.

— Gerecsné, operánk közkedvességű tagja — mint értesülünk — Debreczen be szer-ződött. A kedvelt dalművésznő éveken át dísz-e volt színházunknak, s így távozása a most szervezendő operatársulat küszöbén kettősen érezhetővé válik. Különben szintén kívánjuk, hogy pályája még sok koszorút teremjen szá-mára.

— Udvarhelyszék főkirálybíráját figye-lmettjük egy elkövetett hibájára. Az 1870. 42-diki tezik 53 §. g. pontja megadja ugyan neki a jogot a tiszteletbeli tisztviselők kineve-zésére, de az 1869. 4 tezik 8 §. c. pontja azt is megszabja, hogy a bírő sem állami, sem törvényhatósági, sem községi hivatalt vagy szolgálatot, sem fizetésért, sem tiszteletből nem vállalhat, s a királybíró ur a sz-udvarhelyi k. törvényszék elnökét és egyik bíráját ki-nevezte azon szék tiszteletbeli jegyzőivé. Való-szinű azonban, hogy azok nem fogadják el ez öket nem illető tisztséget.

— A tavasz kelleméivel szeszélyeit is érezzük. Egyik nap nyájas verőfényes ég mo-solyog reánk, csak azért, hogy a következő nap rideg szeszélyét annál jobban éreztessé. Járdánk vájt-kopott következtéről szólni pe-dig igaz unalmas dolog; de míg éber rendőr-ségünk a tanásház udvarán felhalmozott grá-nitköhalmaz felett argus szemekkel őrködik, szeretjük hinni nem egészen hálátlan.

— Korbuly Bogdán urtól, a kolozs-vári hitelbank és zálogkölcsön társulat igazga-tójától a következő sorokat vettük: Tisztelt Szerkesztő ur! Becses lapja 70-dik számának napi hírei közt „biztosítási hírek“ című rovat-ban ez áll: „A pesti biztosító intézet“, a mely Erdélyben sehog sem tudott gyökeret verni, hallomás szerint feloszlatta helybeli önálló vezér-ügynökségét. Ugyanezt teszi rövid időn az I. magyar általános, a melynek üzletét a hely-beli zálogház veszi át.“ Engedje t. Szerkesztő ur e téves information alapuló tudósítást oda igazitnunk, hogy az Első magyar általános Biztosító társaság nem ugyanazt teszi, a mit a Pesti Biztosító intézet, mert ez ideig saját számlájára tartott önálló vezérügynökségét nem osztatja fel, sőt azt teljes függetlenségében fenntartja s csak kezelését bizta alóli intézet-re, a melynek feladata lesz a legszárkább ala-pon nyugvó s eddig is a legszebb részvételt bíró ezen hazai intézet ügyeit a biztosító kö-zönség érdekének megfelelő méltányossággal kezelni s a társaság jó hírnevét tovább is fenntartani. Teljes tisztelettel sat.

— Proba házasság. A poroszországi képviselőházban törvényjavaslatot nyújt be a kormány az u. n. próbaházasság (Ehe auf Probe) megszüntetésére. Ezen sajátos intézmény szerint oly ifjak, kik gyámság alatt állanak 18-ik évök előtt megnősülhetnek, ha a gyámi törvényszék az összeköttetést elnökönek tartja és az ara és ennek atyja beleegyeznek abba,

hogy az ifju bevégzett 18-ik éve után 6 hó-nap alatt a házasságot esetleg visszavonhassa.

— M.-Vásárhelyt hamis pénzverők va-lódi talmi aranyból en gros gyártják a csaló-dásig híven utánoztak aranyakat, s leginkább azon szűkebb értelmiséggel bírók közül szemel-lik ki áldozataikat, kik megfélekedezni látsza-nak azon arany igazságról: „nem mind arany a mi fénylik.“ Egy pár ilyen arannyal egy vidéki földmives a rendőrséghez fordulván, si-ralmasan panaszkolta, hogy azokat egy eladott bornyáért kapta nyolcz forintban.

— Egy bukaresti távirat jelenti, hogy több elfogatások történtek; sőt a katonaság közt is forrongás nyomai mutatkoznak. Állítólag összeesküvés van készülöben a fejedelem ellen, ki jelenleg Olaszországban utazik.

— Marosvásárhelyről írják nekünk, hogy a Maros kiöntött s a város alantabb fekvő ré-szeit elborította. Az ár éjjel rohanta meg a ré-mült lakosokat, a város fentebb fekvő részein lakók nem tudták mire vélni a harangok félre-verését. A károk mérvéről még nem vettünk értesítést.

— Harriet Becher Stowe assz. a „Tamás bátya kunyhója“ című világhírű regény szerzője közelebb elhunyt. Az emberiség jogaiért me-legen érző író 1812-ben Lilchfielden, Conne-cticut államban született, hol atyja lelkész volt. Európát kétszer látogatta meg, s ez utazásáról szintén írt egy művet. Sirja az oceanon tul domborodik.

— Carsten Hauch János, Dánia egyik legnagyobb költője, e hó 4-én hunyt el Romá-ban, porai az ottani protestáns sirkertben nyug-sanak. Utolsó vágya Olaszország fénydus ege alatt halhatni meg: teljesült. Béke poraira!

— Egyik bajor ultramontán lap megdöb-benészel a porosz király „aggasztó egész-ségi állapotáról“ s egész őszinteséggel megjegy-zí: „mégis csak szomorú lenne, ha az ugyne-vezett németbirodalom 1874-ben bekövetkező bukását nem érné meg.“

— Jubileum. Hollandiában ápril hó 1-én fogják megünnepelni Brielle vára három-százados bevételeének évfordulóját; mint a né-metalföldiek első nagy győzelmét a spanyolok fölött. A király és minisztere Brielle várában sze-mélyesen megjelennek ez ünnepélyen.

— Darmstadtban e hó 18-án reggeli 3. óratájt meglehetősen kemény földrengést éreztek. Az ezt követő sebes szeke robogáshoz hasonló maraj délről nyugat felé húzódott.

KÖZGAZDASÁG.

Az első magyar közgazdasági gyűlés.

(G. V.) A közgazdasági gyűlés program-m-szerű értekezlete martius 23-án tartott meg az orsz. magy. iparegyesület helyiségében. Hun-falvy János mint a létesítő bizottság elnöke üdvözölte a jelenvötteket és Mudrony Soma az alapszabály tervezetét olvasá fel. Az előérte-kezletnek gyakorlati célja egyrészt az volt hogy mint ismerkedési estély szolgáljon, más-részt hogy a választások megbeszélése, az alap-szabályok előleges megvitatása által a tulaj-donképeni gyűlés számára mennél több idő takaríttassék meg. A Vasárnapi martius 24-ére az akademia termében összesereglett tagokat a fővárosi sajtó reggeli lapjai melegen üdvözölték, csak a „P. N.“ szólamlott meg kissé öregebben, mely ezikk a gyűlés folyamá-ban dr. D. P. urat, nyílt de tekintetbe nem vett és vehetett rosszszálasa birta!

Hunfalvy remek beszédében a honszerzés és alapításból indulva ki, elmondá, hogy nem-zetünk hosszas küzdése az államért, nem en-gedetett időt harcolni a társadalomért, annyí-val inkább nem, mert állami jogaink kiváltsá-gokká váltak egyes osztályok kezében, melyek, az állami teendő teljesítésén kívül, minden más foglalkozást és munkát megvetettek! alárendelnek tekintettek. A szegény nép a Verböczyféle „populus“ nem is sejtethé a társadalom hatalmát, nem is tudha-tá, hogy az állami létet csak is társadalmi munkásság szilárdíthatja meg, — e nyomon azután szerencsésen el is értük azt, hogy poli-tikai tekintetben a szomszéd államokat tul-szárnnyaltuk, de anyagi érdekek fejlesztésében azoktól messze elmaradtunk! Mert eddig gyó-gyíthatlan töke s munka hiányában szenvedve, u. n. haladásunk sem öltött egységessé szint. Itt a hirtelen meggazdagodás hajhászata tán-torit el egész köröket és csábít szédelőg vál-lalatokra, mintha lehetséges volna munka nél-kül állandó jólétre szert tenni. Amott egész néposztályok vannak, melyek a munkakerülés-ben a legfőbb boldogságot keresik, s melyek a kényelemnek, a nemesebb élvezetnek még ösztönével sem bírván, mindaddig, míg az élet legelmellőzhetőbb szükségait kielégíteni tud-ják, munkát semmi áron nem vállálnak.

(Vége követk.)

— Figyelemztetés a szőlővesz szók vásárlása ellen Franciaországból. A szőlő-mívelés körül néhány év óta egy borzasztó ellenség mutatkozik. Ez egy kis rovar (phyl-loxera vastatrix), mely szíjával a tőkék gyö-kereit megfúrja, minek következtében a töke rövid idő alatt tönkre megy. E rovar szapo-ro-dása és pusztítása oly gyors, hogy általa rö-

vid idő alatt terjedelmes szőlőtelepek megse-misülnek. Eredetéről annyit tudunk, hogy Ame-rikából hozottat Franciaországba, hol most már annyira elterjedt, miszerint kiirtása felől a bortermelek teljesen kétségbeestek. Minden-fél a külföldön tételenek intézkedések, a fran-czia szőlővesszők s ezekkel a phylloxera behu-rcozása ellen; — csak Magyarországon nem. Pesten ügynökök vannak, kik francia szőlő-vesszőkkel forma szerinti kereskedést üznek. Ez oly lelkiismeretlen dolog, mit semmivel sem lehet kimenteni. Az én tanácsom ezuttal oda irányul, hogy a kik francia szőlővesszőket vettek, ezeket vonakodás és késedelem nélkül egytől-egytől égessék el; a ki pedig még ez ideig nem vett, ebbeli szándékával hagyjon fel. Minden, Franciaországból érkező szőlővesszőt elkobozni és elégetni, a további behozatalt pe-dig szigorúan betiltani kellene. — (A „Gya-korlati mezőgazd.“-ban közli Belke Tivadar, a keszthelyi gazd. tanintézet főkertésze.)

Gabonaár Kolozsvárt, márczius 28-án.

(Alsó a. mérő, középpár.)

Tisztabúza 6 frt. 10 kr. Elegybúza 4 fr. 10 kr. Rozs 3 frt. 96 kr. Arpa 3 frt. — kr. Zab 1 frt. 70 kr. Törökbúza 4 frt 20 krt. Pityóka 2 frt. 70 kr. Marhabús fontja 22 kr.

A m.-vásárhelyi piac árai márt. 21-ről, alsó ausz mértője. Tisztabúza 4 ft. 20 kr. rozs 3 ft 40 kr. Elegybúza 3 ft 60 kr. Zab. 1 ft 76 kr. Széna kötve 2 ft 10 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 13 ft — kr. Egy font fagygyertya 38 k. Marhabús fontja 20 kr. Konyhalisz — ft 12 kr. Lencse kupája 20 kr Paszuly kupája 16 kr.

A deézi piac árai márcz. 26. 1 mérő tisztabúza, ausz. mértője, 5 ft 80 kr. elegybúza 5 ft 40 kr., rozs 3 ft 60 kr., tö-rökbúza — ft — kr., zab 1 ft 30 kr, széna mázsája 2 ft 40 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosz-szu 10 ft. — kr. marhabús fontja 18 kr., kony-halisz 9 kr. — kr. borsó 20 kr., lencse 20 kr. paszuly 26 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Márt. 28-án 5%. Metalliques 100 fr 65.— Kamat—. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 70.70. 1860. Kölcsön 103.— Bankrésztvény 838. — Hitelintézeti részvények 347.50. London 10 ft. st. 110.80. Ezüst 108.75 Cs. kir. arany 5.32. Napoleondor 8.83¹/₁₀.

Urbéri kötvények: Magyarország 81.25. Temesi 78.50. Erdélyi 78.—. Horvátországi —.

Felölös szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, mart. 25-én.

Zech Miklós, birtokos M.-Vásárhelyről. Koppel József, vállalkozó Pestről. Pásztor Sán-dor, birtokos Pestről. Frieder János, vasuti vállalkozó Pestről. Szilveszter János, birtokos N.-Váradról. Varga Ferencz, Deésről. Horváth Sándor, ügyvéd N.-Váradról. Szigethi Miklós, birtokos Deésről. Adler Ignác, szállító N.-Váradról. Horváth Bertalan, birtokos Deésről. Kabos Sándor, birtokos B.-Hunyadról. Horváth Imre, ügyvéd Pestről. Hof Ignác, vállalkozó K.-Fehérvárról. Potyó Béla, birtokos M.-N.-Zsomborról. Miksa Imre, birtokos Deésről. Csiki Albert, Pestről. Felszegi Samuel csalá-dostól, birtokos F.-Vinczről. Zsombori Elek, birtokos Deésről. Deák Izák, kereskedő Kolozs-ról. Reicher József, lelkész Pestről. Bányai Ká-roly, Tordáról. Deák Mihály, birtokos Deésről. Sultzer Ferencz, kereskedő Pestről. Dindár József, birtokos Aranyosszékről. Csiki Ferencz, kereskedő Deésről. Hügel Leopold, mérnök Ko-lozsról. Dózsa György, állatorvos M.-Vásár-helyről.

Márt. 27. 1872.

Maurer Béla, birtokos Vásárhelyről. Lészai Lajos, birtokos M.-Nádasról. Hillinger József, Debreczenből. Zsombori Elek, birtokos Deés-ről. Naláti Párkás, birtokos Deésről. Ritter Ignác, Deésről. Tornya Mihály, Vásárhelyről. Gál Miklós, Pestről. Pap János Egeresről. Ilyés Samu, Tordáról. Zudor Elek, birtokos Küküllőmegyéből. Ajtai Gábor, birtokos Frátáról. Csiki Ferencz, Deésről. Dózsa István, állatorvos M.-Vásárhelyről. László György, K.-Fehérvárról. Márjinkovics András, hivatalnok Pestről. Gratza György, ügyvéd B.-Hunyadról. Bárány Antal, kereskedő Sz.-Ujvárról. Holbai Károly, hivatalnok Beszterczéről. Hann László, hivatalnok B.-Hunyadról. gr. Vas Ödön, bir-tokos Bécsből. Gyertyáni István, Pestről. Vag-ner Gusztáv, kereskedő Sz.-Régenből. Berzen-czei Lajos, honvédhadnagy M.-Vásárhelyről. Veisz Áron, kereskedő M.-Vásárhelyről. Bányai Károly, kereskedő Brassóból. Boros Ferdinand, N.-Váradról. Biluska Jakab, kereskedő Tordá-ról. Kohn Ignác, kereskedő N.-Váradról. Zoltán György, hivatalnok Pestről. Kamaráti Gábor, birtokos Felvinczről. Kovács Sándor, birtokos Pestről.

*) E rovataltól költöttekrt csupán a sajtóható-ság irányában vállal felelősséget a Szerk.

HIVATALOS.

Szám 821. 1872.

(122)

(2—3)

Hirdetmény.

Dobokamegye alispánja részéről közhírré tétetik, miszerint a marokházi koresmajog hasznélvezete folyó év április 15-én a helyszínen Marokháza közárverés útján a legtöbbet ígérőnek folyó év május 1-sőjétől három egymásután következő évekre ki fog adatni.

Szamosújvárt, 1872, mártius 20.

Dobokamegye alispánja helyett:
MUNTEANU.

NEM HIVATALOS.

(126)

(1—1)

Óvás.

Nemes Tordamegye aljárjárás szolgabírája t. Dávid András ur folyó év márczius hava 18-káról 423 sz. a. kelt hirdetménye szerint a pusztá-egresi összes koresoma-jog **jelen év április 10-én** tartandó nyilvános árverezései kiadását rendeli el; miután ez önkényes eljárás nem lehet egyéb, mint merénylet a tulajdon-jog ellen: alólírott pusztá-egresi birtokos és koresmajog tulajdonos a kívenni szándékoztak **ezen óvás által figyelmezteti**, hogy ő koresmajogát, míg a törvényes arányosítás létre nem jön, nem szándékozik s nem is fogja árvereztetni, hanem használni akarja azt úgy mint emberi emlékezetet meghaladó idő óta használta, és ha ebben meggátoltnék, írott Dávid András szolgabíró ur ellen, a hivatali hatalommal való visszaélés iránti kereset megindítását, az 1870-dik évi 42-dik törvénycikk VI-dik fejezetének 73-dik és 84-dik cikkelyei értelmében — kérelmezni fogja.

Ördögkút, 1872, márczius 25-kén.

Lázár Ferencz.

(123)

(2—3)

Kolozsvártt, a Kányamálban,
egy terjedelmes gyümölcsös-kert és szőlő,
6—7 hold nagyságu, nyárilakkal, berendezett méhésztettel eladó. Ertekezhetni Demjén László könyvkereskedésében Kolozsvártt.

(119)

(2—3)

Hirdetmény.

Marosvásárhelyről Segesvárra és onnan vissza a gyorskocsi mindennap közlekedik. Indul Marosvásárhelyről a reggeli vasúti vonat megérkezése után, Segesvárról délutáni két órakor. Megérkezik Marosvásárhelyre a vasút estvéli személy vonatának elindulása előtt. Szállítási-díj Marosvásárhelyről Segesvárra 3 frt. Segesvárról Marosvásárhelyre 3 forint, közbeeső állomásokon mérföldenként 50 krajczár számíttatik.

(124)

(2—2)

Mag-törökbuza

a marosvásárhelyi országos gazdasági társulatn éremmel kitüntetett „napolyi” nevezetű törökbuza, mely igen korán érő, leggyorsabb. Körtefáján nagyobb mennyiségben van eladó mag-törökbuza. Kis vékának ára **3 frt.** Utolsó posta Sz.-Régen.

KORONDI JÁNOS,
gazdatiszt.

(109)

(2—*)

Mindenféle
férfi-, nő- és gyermek cipők

árjegyzéke,

Csapó Sándor
árutárlatában Kolozsvártt.

1 pár bőr vagy brünel gyermek cipő	2—3 frt.
1 pár ugyanaz rézorrú	3 frt 30 kr. 3 frt 80 kr.
1 pár bőr vagy brünel nőcipő	3 f. 30, 3 f. 60, 3 f. 80, 4—8 frt.
1 pár reggeli cipő bőr-, brünel, vagy posztóból	1 f. 10, 1 f. 50, 1 f. 80, 2—4 f.
1 pár bőr vagy brünel fél-cipő	1 frt 80, 2 frt 50 kr.
1 pár férfi-cipő	6 frt 60 kr. 10 frt.
1 pár férfi-csizma	12 frt. 25 frt.
1 pár reggeli férfi-csizma	3 frt 30 kr.

Az árutárlatban külön osztály van berendezve a lábbelik kényelmes és háborítatlan felpróbálására.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

(125)

(2—3)

Husvétüi ünnepekre**Karvazy Gyulánál kaphatók:**

Király-liszt, debreczeni, mázsája	14 frt.	Dió . . . kupája	16 krajczár.
Henger-liszt	16 frt.	Lencse stiriai	24 „
Friss vaj font	90 krajczár.	Fuszujka	20 „
Méz kupája	80 „	Borsó	20 „
Szilva íz font	20 „	Cseresznye aszalt, kupa	48 „
Szilva boszniai kupa	32 „	Megy aszalt, kupa	48 „
„ erdélyi	24 „	Tojás festék, egy üveg	10 „

(117) (2—3)
Belközéputcába egy ház,
melybe 6 szoba, két konyha, kamara,
jó nagy pince és színek találatat,
eladó. Ertekezheini iránta belközéput-
cába 533 szám alatt
SZENKOWICH MÁRTONNA.

Metzner János

mű-asztalosnál
(szappanyutezában az unitarius templom mellett)
**kaphatók szépen dolgozott és erős
tölgyfa koporsók**
20 frttól kezdve 35 frtig.
Elvállal továbbá minden egyéb cizfrázott, vagy bárminő
műasztalos munkát a legjutányosabb ár mellett, s annak tartós
ságáról és erős készítéséről kezeskedik.

(114) (3—10)
CEMENT!!!

kufsteini!!!

Egy mázsá 2 frt 55 kr.
Húsz mázsán alól nem adatik.

Karvazy Gyula.

(431) (9—11)
Lilionece elávdit 14 nap alatt
minden börtönzártságot
és redőt, eláz gervélt, szep-
lőt és májfoltot. Garandozva!
Egy tégely 1 frt 50 kr.,
kisebb 80 kr.
Feytona, Feytona. 50 kr.
Ezen híres amerikai szer rögön megészün-
tet minden fogfájdalmat.
Ugyanazt éppen egy eltávolítja az
„**Indiai kivonat!**”
is, biztos szer, mely sok orvosok által elismerve s
ajánlva van, mivel a hatás soha el nem marad.
Ezen szeret Kolozsvártt egyedül **Binder K.**
gyógyszerésznél kaphatók belmonostortzában

Legujabban megjelentek

és **Stein János** könyvkereskedésében Kolozsvártt
kaphatók:

A szent-háromság credetének és kifejlődésének története.

Egy bevezető értekezéssel az orthodoxiáról. Irta Simén Domokos.
Ára 1 frt.

És még is mozog a föld.

Regény, hat kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 6 forint.

Törvénycikk és utasítás a bírósági végrehajtók számára.

Hivatalos kiadás. Ára 20 kr.

1871. évi törvénycikk: az urbéri kapcsolatból fenmaradt jog- és birtokviszonyok rendezéséről. Az irtványokról.
Az arányosításról és tagosításról Erdélyben.

Ára 30 kr.

Az ujon szervezett királyi törvényszékek és
járásbiroságok tiszti névsora.

Ára 40 kr.

A bírósági végrehajtó. Kézikönyv bírósági
végrehajtók részére. Iromány-példákkal ellátva.

Szerzette Nagy Benő. Ára 60 kr.

Pénzügyi törvények és szabályok. I-ső füzet.

Házadó, jövedelemadó; személyes keresetiadó.

Ára 80 kr.

Magyarországi rendeletek tára 1871.

Hivatalos kiadás. Ára 4 frt 50 kr.

1871. évi törvénycikk: A vízszabályozási társulatokról.
A gátrendőrségről.

Ára 20 kr.

**Hazánk és népe, a közgazdaság és társadalmi
statistika szempontjából.**

Irta Keleti Károly. Ára 6 forint.